

Nr. 7(165)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2025. gada 7. jūlijs

HERMAS CĪRULES SIRDS BIBLIOTĒKAI

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Pavisam nemanot, ir pagājusi puse no šī darba gada. Kā ierasts, jūlijā Braila un pielāgotās drukas nodaļa dodas atvaļinājumā. Šoreiz jūlijs nav tikai atvaļinājuma laiks, bet arī pārejas posms uz jaunu nodaļas komandas sastāvu.

Pēc 10 darba gadiem šajā nodaļā, no komandas aiziet mūsu Braila raksta grāmatu maketētāja Herma Cīrule. Viņu jūs esat iepazinusi arī caur publikācijām «Bazūnē». Herma ir rakstījusi savas pārdomas par dažādiem bibliotēkas pasākumiem, kā arī ļāvusi ieskatīties vairākās nodaļas izdotajās grāmatās. Šoreiz jūs varat iepazīties ar Hermas atmiņām par darbu nodaļā, kas publicētas rubrikā «Stāsti porcelānā».

Desmit gadu laikā esam ar Hermu tā saraduši, ka viņas došanos pensijā mēs visi uztveram ar skumjām.

Kāda ir mūsu Herma? Viņa ne tikai labi un profesionāli dara savu darbu, bet ir arī mums visiem cilvēciskais atbalsts. Uz viņu vienmēr var paļauties. Turklāt viņa ikreiz piedod manu emocionālo vētru, kad visa ir par daudz un emocijas gāžas ārā kā lava no vulkāna. Viņas klātbūtnē varu gan pasmierties, gan izraudāties par dzīves nebūšanām vai pārlietu lielo stresu. Jo? Jo viņa nenošoda, bet uzklausa un spēj dot vērtīgus pa-

domus. No viņas esmu daudz ko mācījusies. Piemēram, to, ka nevajag ilgi turēt aizvainojumu sevī par kādu cilvēku, kurš nodarījis pāri. Jo tā es kaitēju tikai sev, bet pāridarītājam no tā ne silts, ne auksts.

Jau vairākus gadus es neuztraucos par Braila raksta grāmatu tapšanas procesiem, jo Herma kā profesionālis visu izdara kvalitatīvi un laikā. Tieši šis miers ļāva man pievērsties jauniem grāmatu pielāgojuma veidiem. Kā būs tālāk? To rādīs laiks.

Esmu pateicīga Hermai par darbu un atbalstu. Un kaut arī viņa beidzot varēs doties pelnītā atpūtā (pēc mūsu lūguma viņa to atlika divas reizes), viņas sirds, kā pati izteicās, vienmēr piederēs mums. Savukārt mūsu sirdis piederēs viņai. Par to liecina arī pārējo komandas biedru domas par Hermu.

Braila raksta atbildīgais redaktors Edijs Fuksis saka: «*Herma vienmēr bija un ir ļoti pacietīga. Viņa vienmēr spēj uz klausīt un saglabā mieru pat visneparastākajās situācijās. Viņas mīlestība pret darbu un grāmatām ir neizsmeļama, un tas padara viņu par ļoti erudītu, īstu grāmatu tārpu vislabākajā nozīmē. Kā kolēģe viņa ir izcila — vienmēr atsaucīga, draudzīga un gatava atbalstīt pat vistrakākās nodaļas kolēģu idejas, nekad neatsakoties no kopīgiem izaicinājumiem visas mūsu sadarbības laikā. Herma ir tā, ar kuru kopā strādāt ir patīess prieks. Novēlu viņai saglabāt šo pozitīvismu arī turpmāk!*»

«Kad 2018. gadā sāku strādāt šajā nodaļā, Herma bija klusa un garās sarunās ar mani neielaidās,» atceras iesējējs un paliecinātās drukas grāmatu maketētājs Vilnis Feldmanis. «Viņa tikai atnesa man izdrukātās Braila grāmatas ar materiālu atskaitēm uz iesiešanu un aizgāja. Tomēr ar laiku viņa kļuva atvērtāka pret mani un tagad mūsu sadarbība un komunikācija ir laba. Herma ir klusa un ļoti pedanta attiecībā pret darbu. Es viņu pat apbrīnoju. Kaut arī lielākoties tagad mēs strādājam attālināti, Herma māc saplānot un noorganizēt darbu klātienē tā, lai paspētu gan izdrukāt grāmatu, gan pastrādāt ar neredzīgo kolēģi. Īpaši tāpēc, ka viņai jābrauc no Bauskas. Man nebūtu tādas pacietības ar diviem transportiem pavadīt trīs stundas ceļā uz darbu un pēc tam vēl atpakaļ. Nemaz nerunājot par izmaksām. Nekad neesmu dzirdējis, ka viņa par to sūdzētos. Citreiz pat divas reizes nedēļā viņa braukā uz darbu. Es tā nevarētu.»

Savukārt Braila raksta korektore Vineta Bite stāsta: *«Hermu iepazīnu, kad atgriezos darbā pēc dekrēta atvaļinājuma. Jāatzīst, ka savā dzīvē neesmu satikusi tik nesavtīgu cilvēku. Vienmēr izpalīdzēs kā vien varēs —*

gan materiāli, gan ar padomu, gan ar lūgšanām. Herma vedina uz problēmu paskatīties no cita skatpunkta. Dzīvē un darbā. Nav nekā neatrisināma. Herma ir cilvēks, ar kuru ietu izlūkos (paliek tikai jautājums: vai viņa ietu ar mani). Herma «dzird» otru un viņai ir īpašs humors. Zibensnovēdējs, kurš prot noslāpēt konfliktus. Pati visu izdzīvo iekšēji, lai apkārtējie nemana. Viņa piecīš manus fiziskos apskāvienus. Esmu pateicīga Dievam par iespēju strādāt šo laiku kopā un iegūt ne tikai kolēģi, bet arī draugu.

Man jālūdz piedošana par brīžiem, kad esmu Hermu kā aizvainojusi vai sadusmojusi. Tas nekad nav bijis apzināti, bet vienīgi manas straujās dabas dēļ. Par šo Herma teiktu, ka «leju sīrupu» vai «salda mēle visos laikos ir bijis zināms kapitāls». Tad šis man kā Šleseram nāk no «iekšām» un sirds.

Novēlu, lai Hermas sirdī vienmēr pietrūkst «Brailu bandas», kā mēs ironiski saucam savas nodaļas komandu.»

Mūsu nodaļas komanda un viss bibliotēkas kolektīvs novēl Hermai izbaudīt jauno dzīves posmu — pensijas dzīvi, kur modinātājs klusē, bet kafija garšo vēl labāk! Lai piepildās viss, kas iecerēt šajā dzīves periodā!

STĀSTI PORCELĀNĀ

ATMIŅU MOZAĪKA

Herma Cīrule

Braila raksta grāmatu maketētāja

Mazliet pakavēšos atmiņās par aizgājušajiem 10 gadiem, ko nostrādāju Latvijas Neredzīgo bibliotēkā. Kad pieteicos darbā, tas nāca drusku rotaļīgi, ar ne pārāk lielu nopietnību. Nu labi — datoroperatora darbs, man bija pazīstams. To biju daudzus gadus darījusi iepriekšējā darbavietā. Var jau pamēģināt... Ja nekas nesanāks, tā tad nav lemts. Ja pirms tam būtu zinājusi, kas mani sagaida, diez vai būtu pat mēģinājusi.

Tā kā visur attiecībās ar svešiem cilvēkiem jutos samocīta un gaidu, kad varēšu aizbēgt, pirmā tikšanās ar manu tiešo vadītāju — Guntu Biti, bija patīkams pārsteigums. To var saukt par brīvības sajūtu.

Bet, ak vai, tad sākās manas pirmās darba dienas... Negulētas naktis, asaras, bailes un tikai viena doma — rīt sniegšu atlūgumu. Mans mīļākais teiciens šajā sakarā bija: «kā pa veciem kapiem». Daudz informācijas, kas jāapgūst īsā laika posmā. Viss jaunais biedēja, kur nu vēl grāmatu maketēšana Braila rakstā. No izaicinājumiem es labprātāk bē-

gu, nekā krītu azartā. Tas bija kā smags kāpiens kalnos — prieks par pārvarēto, un tad nāk nākamais. Un tu skaties uz to kalna virsotni un prāto — diez vai... Un tā bezgalīgi. Kad kolēģi no citas nodaļas man jautāja, cik ilgā laikā es to iemācījos, man nebija skaidras atbildes — jo es mācos vēl joprojām. Tas ir tā kā par Rīgu, kas nekad nebūs gatava.

Lai apgūtu darāmo darbu visus padomus rakstīju uz daudzām mazām lapiņām. Tā kā daudz laika nebija, lai ieviestu kārtību, tās reizēm sajuka un noklīda. Meklējot vienu, mirdzošām acīm atradu tādu, par ko jau biju zaudējusi cerības vēlreiz ieraudzīt. Saprātu vienu — haoss uz mana galda atbilst haosam manā iekšējā pasaulē.

Tā kā grāmatās vairāk dzīvoju, ne lasu, grūti bija strādāt tehniski. Sajūsminājos pati un gribējās padalīties ar kolēģiem. Bet sapratu, ka no tās «kaites» man jāatradinās, jo neviens negaidīs mūžīgi — ir nodošanas termiņi. Ar savām ilgām pēc putna brīvības, ir grūti sevi ielikt kaut kādos rāmjos, taču ceru, ka esmu daudz maz iemācījusies. Šo brīvo lidojumu var ielikt savos sapņos un fantāzijās, bet darbs ir darbs un tās ir divas atšķirīgas lietas. Un laikam jau gadiem ritot tas man ir iepaticies.

Varu Guntai pateikt paldies, ka viņa neuztvēra mani kā es sevi — par bezcerīgu gadījumu. Esmu pateicīga par iedrošinājumu, jo tas ļoti palīdzēja, par pacietību. Par labiem vārdiem, kad pati sapratu — nav jau īsti par ko. Lai kā būtu bijis, tagad, atskatoties uz šiem gadiem, es ļoti augstu vērtēju to, ko esmu iemācījusies. Nekur jau dzīvē to vairs pielietot nevarēšu, bet tas ir kaut kas tāds, kas man pieder. Mana varēšana un uzdrošināšanās.

Šeit mani sagaidīja vēl kaut kas ļoti labs — es jutos saprasta. Lai arī savos uzskatos atšķirīgi, strīdos kaislīgi, tomēr katrs savus dubļus ir bridis un cits cita korpēs esam iekāpuši, tāpēc spējīgi saprast — kopīgi pasmieties, paraudāt cits citam uz pleca,

pastrīdēties un pierādīt savu absolūti vienīgo patiesību, padalīties ar saviem dzīvesstāstiem un iegrimt filozofiskās sarunās... Kopā raudāts, smiets, dziedāts... Ar pērkoniem un zibeniem, siltu saulīti un drūmu lietavu pilnām dienām. Ar aizvainojumiem un piedošanu. Ar rāmu mieru, sirsnību, mīlumu, vētrām... Kā jau pie dzīviem un radošiem cilvēkiem, kuriem visa dzīve nav salikta vienāda izmēra ierobežojošās kastītēs. Līdztekus darba prasmju apgūšanai esmu mācījusies arī citas — prasmi veidot attiecības, pamazām pieslīpējot savus rakstura asumus, pāri sev pamanīt citus.

Man varbūt nebūs kāda konkrēta atmiņu stāsta. Ir tikai kādi fragmenti...

Jāņu pasākums, kad Gunta bija savā elementā — kā viesuļvētra. Gaisā virmoja īsti čigāniska temperamenta kaislības. Stress, spriedze, steiga, laiks, kas negribēja pagaidīt, kamēr kaut kas puslīdz nokārtojas. Pulkstenis nepielūdzami skaitīja stundu pēc stundas. Nojume, kas bija tik viegla, ka tā vien šūpojās vējā un ļima kā sirmgalve vecuma nespēkā. Kolēģis, kas to turēja ar kāju piespiedis pie zemes, nevarēja valdīt smieklus...

Katrs nākamais sarīkojums sākās un beidzās līdzīgi... Tie bija jauki pasākumi, cilvēki atnāca, jutās labi, viss bija patiešām izdevies. Un aizkulises palika aizkulises, zināmas vien mums...

Tagad, atskatoties atpakaļ, par daudz ko varam pasmieties un arī tas ir labi...

Atceros Lāčplēša dienu. Lāpu gājienu pa ciematu. Malkas pagaliņš ar laba vēlējumiem ugunskurā.

Atceros veco, mīlo muižiņu, kur strādājām, kaut arī pamazām atmiņas sāk izplēnēt. Prātā mēģinu restaurēt telpas, cilvēkus, kuri tur strādāja...

Atceros, ka cītīgi nodevusies darbam, sajutu tādu kā slapjumu uz galvas — izrādās jumts bija sācis tecēt. Izeja viena — bīdījām galdu, kā teiktu tautas dziesmā, «plāniņa

vidū», lai varētu turpināt darbu. Es beidzot biju centrā un kolēģi tekalēja apkārt manam galdam.

Lai kā tur pa vidu tai dzīvē ir bijis, pēc gadiem to visu var noguldīt savās dārgumu lādēs — pilnās siltu, mīlu atmiņu.

Gribu vēl padalīties savā *smējumā*, kā teiktu Ēriks Hānbergs. Skenējot grāmatas, veidojās teksti brīvā datora interpretējumā, kas reizēm pat ļoti labi «līmējās» kopā. Lūk, daži piemēri ar skenera nepareizi atpazītiem vārdiem teikumā (iekavās norādīts pareizais vārds):

- Viņš bija kaismīgs un *paliess* aculiecinieks Latvijas atmodai. (paties)
- 7. janvārī, Mavrika 87. dzimšanas dienā, notika liels pasākums Rīgas Rātsnamā, kurā *sapucējās* aptuveni 500 cilvēku. (sapulcējās)
- Briesmonis nostājās pretī ar plati *iznestām* krūtīm. (izriestām)
- Man nepatika mežonīgais skatiens tēva Makneimija debesilajās acīs, kas piesūcās kā *lecīgi* atvari. (spēcīgi)
- Tik daudz, kas agrāk bija *neiedējams*, kļūst *iedējams*. (neiespējams, iespējams)
- «Raug, še,» mērnieks atbildēja ar *zirnekli* pa rulli vilkdam. (zīmekli)
- Vācu okupācijas karaspēks atkāpjas, *pārnesdams* iebrucējiem ieročus un patronas. (pamezdams)
- Karavīri smēla to lielo morālisko *speķi*, ar kura palīdzību viņi izgāja nesatricināti. (spēku)
- Nenogurstošie ceļa *mērītāji*. (mērotāji)

- Annuža stāvēja, noliekusi galvu uz Lienes šķirsta un *adīja* bērniņu ar knupi. (zīdīja)

- Viņš mēdza allaž vakaros *atdāvināt* savas pusmirušās krūtis. (atdzīvināt)

- «Es jutos tā, it kā būtu sastindzis laikā un telpā kā *alus* cilvēks.» (alu)

- Mēs *nolietojām* meiteni uz gultas. (novietojām)

- Bet Svālbarā, kurā valda četrdesmit *jērādu* sals un robežu apsargā vienīgi leduslāči, nekādu problēmu nebija. (grādu)

- Oma, protams, palīdz gan Ulsikam, gan sev komorjenvīderus — abu iemīlotās pankūkas ar iekšā *iemīlēto* maltu gaļu. (ierullēto)

— Jūs jau to zināt, — teica *mušu* ceļvede no citas pasaules. (mūsu)

- «Tu *uzkāries* uz vienkāršākā āķa.» (uzķeries)

- Es redzu viņa profilu, viņa labā acs ir dziļi iekritusi nāvīgi melnā *dzeroklī*. (redzoklī)

Vecā sieviete kādā stāstā varētu būt lepna, ka no *sīkastantiņas* viņa pārtop *šīkā* tantiņā.

Grāmatu salasīšanas gaitā ar neredzīgo redaktoru arī neiztiekam bez savām «pērlēm». Tā no *ieņemta* bērna, negaidot deviņus mēnešus, mums jau top *izņemts* bērns. Iekšēji jānodreb, kā mūsu salasīšanas rezultātā *sasirgusi* sieviete pārtop jau *sastingušā* sievietē.

Darbs pilns ar kurioziem. Tā ka, pasmejāmies kopā! Jo smieklī atbrīvo un dod enerģiju jauniem darbiem!

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīze**

Izdota Braila un pielāgotās drukas nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@lnerb.gov.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.